

**Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling**

Udvalget for Videnskab og Teknologi  
Folketinget  
Christiansborg  
1240 København K

./ Til udvalgets orientering fremsendes ”Samlenotat til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Udvalget for Videnskab og Teknologi med henblik på mødet i Rådet (transport, telekommunikation og energi) den 29. – 30. november 2007 – tele-delen.”

Materialet er oversendt til Europaudvalget via Udenrigsministeriet.

Med venlig hilsen

Helge Sander

Den 5. december 2007

**Ministeriet for Videnskab  
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43  
1260 København K  
Telefon 3392 9700  
Telefax 3332 3501  
E-post vt@vtu.dk  
Netsted www.vtu.dk  
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 07-024319  
Dok nr. 392343  
Side 1/1

---

Samlenotat til rådsmøde (transport, telekommunikation og energi) den 29. –  
30. november 2007 – tele-delen

---

**1. Kommissionens præsentation af forslag til revision af teledirektiverne**

*Præsentation*

Side 2

9. november 2007

**2. Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget - Forbedring af det indre marked for mobil-tv**  
KOM (2007) 409

*Vedtagelse af rådskonklusioner*

Side 6

**IT- og Telestyrelsen**

Holsteinsgade 63

2100 København Ø

Telefon 3545 0000

Telefax 3545 0010

E-post itst@itst.dk

Netsted www.itst.dk

CVR-nr. 2676 9388

**3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophævelse af Rådets direktiv 87/372/EØF om de frekvensbånd, der skal stilles til rådighed for samordnet indførelse af offentlig fælleseuropæisk digital celleopbygget landmobilradiokommunikation i Fællesskabet**  
KOM (2007) 367

*Generel indstilling*

Side 15

**4. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om udvælgelse af og udstedelse af tilladelser til systemer, som leverer mobile satellittjenester (mobile satellite services, MSS)**

KOM (2007) 480

*Fremskridtsrapport*

Side 21

**5. Inddragelse i informationssamfundet**

**a) Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det europæiske økonomiske og sociale udvalg og regionsudvalget om en god alderdom i informationssamfundet - et i2010-initiativ - handlingsplan vedrørende informations- og kommunikationsteknologi og aldring**

– KOM (2007) 332 endelig

*Vedtagelse af rådskonklusioner*

**b) Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det europæiske økonomiske og sociale udvalg og regionsudvalget om det europæiske i2010 initiativ om inddragelse i informationssamfundet - "At være en del af informationssamfundet"**

- KOM (2007) 694 endelig

*Præsentation*

Side 26

## Kommissionens præsentation af forslag til revision af teledirektiverne

*Præsentation*

### 1. Resumé

*Kommissionen finder det nødvendigt at foretage en revision af teledirektivpakken. Kommissionen har den 13. november 2007 offentliggjort sine forslag til revision af teledirektiverne. Kommissionen vil præsentere pakkens indhold på mødet i Rådet (transport, telekommunikation og energi) den 29. – 30. november 2007. Væsentlige elementer i forslagene er oprettelsen af en europæisk tilsynsmyndighed for markedet for elektronisk kommunikation, indførelse af en mulighed for at pålægge udbydere af elektroniske kommunikationsnet og tjenester funktionel separation og en reform af frekvensadministrationen.*

IT- og Telestyrelsen  
Side 2

### 2. Baggrund

De nationale markeder skulle i henhold til EU-lovgivningen på telekommunikationsområdet liberaliseres senest med udgangen af 1998. Som et yderligere tiltag i retning af liberalisering blev den nugældende teledirektivpakke vedtaget i 2002. Teledirektiverne indeholder et sæt fælles EU-regler, som implementeres af nationale tilsynsmyndigheder, der har ansvaret for at regulere telemarkedet. Kommissionen har i 2006 og 2007 vurderet virkningen af teledirektivpakken.

Kommissionen finder det nødvendigt at foretage en revision af teledirektivpakken. Baggrunden herfor er den teknologiske og markedsmæssige udvikling, især den øgede konkurrence på visse områder, men også den fortsatte dominans af en enkelt eller nogle få operatører på en række markeder. Endvidere er Kommissionen bekymret over den fortsatte mangel på et fælles indre marked for elektronisk kommunikation og den uensartede anvendelse af reglerne i teledirektiverne i det udvidede EU.

Kommissionen har den 13. november 2007 offentliggjort sine forslag til revision af teledirektiverne. Kommissionen vil præsentere pakkens indhold på mødet i Rådet (transport, telekommunikation og energi) den 29. – 30. november 2007.

### 3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

### 4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant i forhold til Kommissionens præsentation. Nærhedsprincippet vil blive vurderet i relation til Kommissionens forslag til revision af teledirektiverne i et kommende grundnotat.

## 5. Formål og indhold

Forslaget til revision af teledirektivpakken består af tre dele:

- 1) Kommissionens forslag til direktiv om ændring af rammedirektivet<sup>1</sup>, adgangsdirektivet<sup>2</sup> og tilladelsesdirektivet<sup>3</sup>
- 2) Kommissionens forslag til direktiv om ændring af forsyningspligt-direktivet<sup>4</sup> og direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation<sup>5</sup>
- 3) Kommissionens forslag til forordning om oprettelse af den europæiske tilsynsmyndighed for markedet for elektronisk kommunikation

Kommissionen forventes i sin præsentation at lægge hovedvægten på det væsentligste indhold i forslagene til revision af teledirektivpakken, som er:

- Oprettelsen af en europæisk tilsynsmyndighed for markedet for elektronisk kommunikation, EECMA, som skal bistå Kommissionen og styrke det indre marked ved at fremme harmonisering mellem de enkelte EU-landes anvendelse af reglerne i teledirektiverne. EECMA skal udarbejde anbefalinger til Kommissionens afgørelser, herunder særligt om grænseoverskridende markeder, men også om de nationale tilsynsmyndigheders markedsafgørelser. EECMA vil endvidere overtage de opgaver, som for øjeblikket varetages af Det Europæiske Agentur for Net- og Informati- onssikkerhed, ENISA.
- Indførelse af en mulighed for at pålægge udbydere af elektroniske kom- munikationsnet og tjenester funktionel separation, det vil sige at forpligte et selskab til at holde aktiviteter vedrørende adgang til nettet funktionelt (blandt andet forretningsgangsmæssigt, driftsmæssigt og økonomisk) ad- skilt fra aktiviteter vedrørende udbud af tjenester med brug af nettet.
- En reform af frekvensadministrationen, herunder særligt hvad angår fre- kvenser til paneuropæiske tjenester. Kommissionen foreslår, at der indfø- res et princip om teknologi- og tjenesteneutralitet i forbindelse med fre- kvensanvendelse, lettere adgang til frekvenser og udvidet adgang til han- del med disse. Kommissionen skal kunne vedtage tekniske gennemførel- sesforanstaltninger om identifikation af frekvensbånd, der skal være om- fattet af teknologi- og tjenesteneutral regulering, og hvor handel med fre- kvenser skal være tilladt, samt frekvensbånd, der skal kunne anvendes uden individuel tilladelse.

IT- og Telestyrelsen

Side 3

---

<sup>1</sup> Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles ramme- bestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester

<sup>2</sup> Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/19/EF af 7. marts 2002 om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter

<sup>3</sup> Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF af 7. marts 2002 om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester

<sup>4</sup> Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF af 7. marts 2002 om forsynings- pligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og - tjenester

<sup>5</sup> Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikations- sektor

## **6. Europa-Parlamentets udtalelser**

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om Kommissionens præsentation.

## **7. Gældende dansk ret og konsekvenser herfor**

Spørgsmålet om gældende dansk ret er ikke relevant i forhold til Kommissionens præsentation. Konsekvenserne vil blive vurderet i relation til Kommissionens forslag til revision af teledirektiverne i et kommende grundnotat.

## **8. Konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet**

Præsentationen har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget.

Præsentationen har ikke i sig selv administrative konsekvenser for det offentlige eller for erhvervslivet.

Præsentationen har ingen konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

## **9. Høring**

Specialudvalget for it og telekommunikation vil ikke blive hørt om sagen om Kommissionens præsentation, men specialudvalget vil blive hørt om Kommissionens forslag til revision af teledirektiverne som led i den sædvanlige procedure.

## **10. Regeringens foreløbige generelle holdning**

Regeringen støtter generelt målsætningen med Kommissionens forslag til revision af teledirektivpakken, men har endnu ikke haft mulighed for at tage stilling til forslagene. Regeringen forventer at kunne tage Kommissionens præsentation til efterretning.

## **11. Generelle forventninger til andre landes holdninger**

Regeringen har ikke kendskab til de øvrige medlemsstaters holdning til Kommissionens præsentation. En gruppe medlemsstater har dog skrevet et brev til Kommissionen, som støtter op om at arbejde for at forbedre den europæiske teleregulering, mindske bureaukrati og sikre ensartet implementering af telereguleringen i EU. Og det støtter op om at gøre frekvensanvendelsen mere ensartet. Med brevet udtrykkes der tvivl om, hvorvidt de forslag, Kommissionen har fremsat, fremmer, at disse målsætninger nås. Der henvises bl.a. til, at der ikke er behov for etablering af nye strukturer i form af Kommissionens forslag til en europæisk myndighed på området. I stedet kan der med fordel bygges på de eksisterende fora og i særdeleshed Kommunikationsudvalget (Communications Committee – COCOM) og De Europæiske Tilsynsmyndigheders Gruppe (European Regulators Group – ERG). Og der henvises til, at der ikke er behov for udvidelse af Kommissionens kompetencer på frekvensområdet.

## **12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg**

Sagen om Kommissionens præsentation af forslagene til revision af teledirektiverne er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.

**Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget**  
**- Forbedring af det indre marked for mobil-tv**  
**- KOM(2007) 409 endelig**

*Vedtagelse af rådskonklusioner*

*Revideret genoptryk af grundnotat af 21. september 2007. Ændringer er markeret i marginen.*

### **1. Resumé**

*Kommissionens meddelelse om forbedring af det indre marked for mobil-tv blev modtaget i dansk sprogversion i Rådet den 27. august 2007. Kommissionen finder det hensigtsmæssigt at sikre et hurtigere optag af mobil-tv i Europa. Kommissionen mener, at Europa risikerer at miste sit konkurrencemæssige forspring på området for mobil-tjenester til Asien og USA og dermed gå glip af store muligheder inden for vækst og innovation.*

IT- og Telestyrelsen  
Side 6

*Kommissionen foreslår derfor forskellige tiltag, der skal sikre, at mobil-tv tjenester hurtigt finder indpas på det europæiske marked, herunder støtte af én fælles standard, en konsistent regulatorisk tilgang på tværs af Europa, samt sikring af egnede frekvensspektrum til mobil-tv.*

### **2. Baggrund**

Mobil-tv referer i denne sammenhæng til jordbaseret udsendelse af audiovisuelt indhold til et mobilt apparat. Der refereres således ikke mobil-tv sendt via satellit, mobiltelefonnet eller internetbaseret.

Mobil-tv tilbyder øget mobilitet og nye former for adgang til mobilt indhold. Det kan derfor blive en af de næste hurtigtvoksende forbrugsteknologier.

Det skønnes, at mobil-tv-markedet i 2011 vil være mellem 7 og 20 mia. EUR værd og have mellem 200 og 500 mio. kunder verden over.

Europæiske udstyrsfabrikanter og tjenesteleverandører spiller en fremtrædende rolle i forsøg med og markedsintroduktion af mobil-tv verden rundt. Imidlertid er det hidtil gået langsomt med at indføre mobil-tv-tjenester i EU og at få dem udbredt blandt forbrugerne. Konkurrenter fra Europas vigtigste partnerlande, især i Asien og USA, har gjort store fremskridt, og Europa risikerer ifølge Kommissionen at tabe sit konkurrenceforspring på mobiltjenestområdet og gå glip af en væsentlig chance for vækst og innovation, medmindre der skabes tilstrækkelig fremdrift, kombineret med en passende grad af koordinering i hele Europa.

Nøglen til en vellykket udbredelse af disse innovative tjenester i EU ligger i at skabe gunstige rammer, der sætter operatører og forbrugere i stand til at høste udbytte af det indre marked og opnå de nødvendige stordriftsfordele.

### **3. Hjemmelsgrundlag**

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

#### 4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

#### 5. Formål og indhold

Formålet med meddelelsen er at fremme et hurtigere optag af mobil-tv i Europa og sikre, at Europa ikke går glip af store muligheder inden for vækst og innovation på området for mobil-tv.

Meddelelsen følges af et konsekvensanalysepapir<sup>6</sup>, der afspejler Kommissionens overvejelser om alternativer til de forslag, der er fremsat i selve meddelelsen.

Kommissionen har identificeret tre hovedfaktorer, der betragtes som afgørende for en vellykket indførelse af mobil-tv i Europa, nemlig;

- **Tekniske aspekter (standarder/interoperabilitet)**

En aftale om en fælles teknisk standard for mobil-tv vurderes at give store fordele for de europæiske forbrugere og erhvervslivet i form af sikkerhed, hvad angår den teknologiske udvikling på området og stordriftsfordele. Et ordentligt udbud af udstyr og tjenester samt faldende priser vil stimulere efterspørgslen, så der opbygges den kritiske masse, der skal til, for at gøre mobil-tv rentabelt. GSM-systemet viser, hvilke fordele der kan opnås, når alle aktører i branchen enes om at udvikle en ny tjeneste efter en fælles standard.

Kommissionen anfører, at der er flere forskellige teknologier inden for mobil-tv, og at der dermed er risiko for en opsplittning af det interne marked. Der fremhæves især DVB-H<sup>7</sup> og T-DMB<sup>8</sup>. Begge er standarder indenfor ETSI<sup>9</sup>. Herudover nævnes MediaFLO<sup>10</sup>.

Kommissionen foretrækker, at fastlæggelse af standarder og interoperabilitetsaspekter styres af industrien, især når der er tale om teknologier i hurtig udvikling. Den europæiske mobil-industri har nedsat et forum, European Mobile Broadcasting Council (EMBC)<sup>11</sup>, der kom med erhvervslivets anbefalinger i marts 2007. I tilfældet mobil-tv har EMBC anerkendt, at der kan opnås væsentlige stordriftsfordele ved at fastlægge en fælles standard. Imidlertid har EMBC ikke foreslået nogen bestemt fælles standard. Derfor vurderer Kommissionen, at der må yderligere tiltag til på dette område.

---

<sup>6</sup> SEC(2007) 980

<sup>7</sup> Digital Video Broadcast til Håndholdte terminaler

<sup>8</sup> Terrestisk Digital Multimedia Broadcasting

<sup>9</sup> Europæiske Telekommunikations StandardiseringsInstitut

<sup>10</sup> Media Forward Link Only

<sup>11</sup> Med deltagelse af aktører i erhvervslivet, herunder tv-selskaber, fabrikanter, indholdsleverandører og teleoperatører



Kommissionen fremhæver, at DVB-H synes at være den stærkeste kandidat til fremtidens jordbaserede mobil-tv-system i Europa. Kommissionen anser således DVB-H for at kunne danne grundlag for en vellykket indførelse og udbredelse af jordbaserede mobil-tv-tjenester i EU.

For at fremme en sådan konsensus vil Kommissionen gøre de nødvendige forberedelser til at tilføje DVB-H til den liste over standarder, der offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende. Hvis DVB-H-standarden tilføjes til denne liste, indebærer det, at medlemsstaterne forpligtes til at fremme DVB-H som standard for jordbaserede mobil-tv-tjenester. Kommissionen opfordrer industrien til at sørge for, at eventuelle udestående problemer omkring intellektuel ejendomsret i forbindelse med DVB-H straks løses. Kommissionen vil fortsat følge situationen i EU nøje og vil muligvis fremsætte forslag i midten af 2008, herunder, om nødvendigt, tage skridt til at gøre en åben standard obligatorisk.

For så vidt angår interoperabilitet vil Kommissionen tilskynde interesseparterne til at samarbejde om det fælles mål at give forbrugerne størst mulig adgang til tjenesterne, navnlig gennem brug af åbne standarder.

IT- og Telestyrelsen  
Side 8

- **Et retsgrundlag, der fremmer innovation og investering**

Der er ifølge Kommissionen en høj grad af retsikkerhed i EU, som følge af forskellige tilgange for så vidt angår strategien for tilladelser til mobil-tv-tjenester i de enkelte medlemslande.

Kommissionen anfører, at udbredelsen af mobil-tv kræver en gennemskuelig og lempelig regulering. Der er behov for en ensartet tilgang til regulering i hele EU, så der skabes klarhed over de gældende regler og samtidig reguleringsrammer, der fremmer investering og innovation.

Kommissionen anser mobil-tv for en fremspirende tjeneste, der ikke bør pålægges belastende forpligtelser. For eksempel er det ikke tilladt at pålægge en fremspirende tjeneste must-carry-forpligtelser, og andre forpligtelser, der traditionelt pålægges radio/tv-sendenet, er muligvis ikke hensigtsmæssige for mobil-tv.

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at indkredse og fjerne eventuelle reguleringsmæssige hindringer. Desuden bør medlemsstaterne ikke forbyde fællesbrug af infrastruktur, og de bør tilskynde til samhusning, hvor dette er nødvendigt for at lette udrulningen af net, samt kræve samhusning, hvor det er nødvendigt af hensyn til miljøet.

For så vidt angår regulering og tilladelsesordninger vil Kommissionen styrke forbindelserne mellem medlemsstaterne med henblik på at udveksle oplysninger og finde frem til bedste praksis. Kommissionen vil yde vejledning i regulerings spørgsmål, blandt andet gennem retningslinjer og henstillinger, hvor det er relevant.

- **Adgang til frekvensressourcer af høj kvalitet**

En faktor af stor betydning for, om mobil-tv bliver en succes, er ifølge Kommissionen, at der er adgang til frekvensressourcer. Det er nødvendigt, at medlemsstaterne og Kommissionen arbejder sammen om at fastlægge en frekvenspolitik, der lever op til de høje krav til koordinering, som forbrugerne og industrien stiller. Kommissionen henviser til bred enighed blandt medlemsstaterne om, at der er store fordele ved en sådan fælleseuropæisk strategi.

Kommissionen fremfører, at det er afgørende, at medlemsstaterne hurtigst muligt sørger for at stille frekvenser til rådighed for mobil-tv i passende frekvensbånd.

Kommissionen fremhæver endvidere behovet for koordinering på EU-plan for så vidt angår den digitale dividende, som bliver ledig i forbindelse med overgangen fra analog til digital sendeteknik på tv-området. Kommissionen tilføjer, at andre frekvensbånd også bør overvejes, såvel som tidsplan og den praktiske gennemførlighed. Det bliver også nødvendigt at drøfte grænseoverskridende krav.

**IT- og Telestyrelsen**  
**Side 9**

Frekvenserne i UHF-båndet (470-862 MHz) anses af Kommissionen for at være bedst egnede til mobile multimedietjenester på grund af deres tekniske egenskaber. De rummer også fordele i kraft af kompatibiliteten mellem DVB-H og DVB-T<sup>12</sup>. Kommissionen tilskynder medlemsstaterne til at stille en del af UHF-båndet til rådighed for mobil-tv-tjenester, efterhånden som frekvensressourcerne frigøres.

Kommissionen forventes at komme med en meddelelse om den digitale dividende ved udgangen af 2007. Kommissionens strategi for brugen af spektrum, der bliver ledig i forbindelse med skiftet fra analog til digital sendeteknik, navnlig overvejelser vedrørende brugen af frekvenserne i UHF-båndet, vil indgå i Kommissionens meddelelse.

Kommissionen samarbejder med medlemsstaterne for at sikre, at der i det mindste stilles en vis mængde harmoniserede frekvenser til rådighed, så mobil-tv-tjenesterne kan komme i gang. Det såkaldte L-bånd (1452-1492 MHz), der i dag bruges i visse medlemsstater til DAB-radio<sup>13</sup>, kan blive den løsning, man falder tilbage på på en række markeder, hvor der ikke er andre frekvensressourcer til rådighed.

---

<sup>12</sup> Digital Video Broadcast til Terrestisk/jordbaserede terminaler

<sup>13</sup> Digital Audio Broadcasting

Udover de tre ovenfor nævnte hovedfaktorer, fremfører Kommissionen udbuddet af indhold, som en succesfaktor for mobil-tv. Herudover fremføres det, at såfremt det skal være muligt at se mobil-tv hvor som helst, når som helst og på hvilket som helst udstyr, kræver det en strategi for ophavsret, der navnlig kunne omfatte tildeling af europadækkende rettigheder. Kommissionen forventes at komme med en meddelelse om online-indhold i løbet af 2007, der også vil være relevant for mobil-tv.

I udkastet til rådskonklusioner konstateres det, at der i Europa findes flere forskellige standarder, der understøtter mobil-tv, men at DVB-H lader til at blive den mest udbredte markedsdrevne standard på området. Rådet tager til efterretning, at Kommissionen vil tilføje DVB-H som en ikke-obligatorisk standard på den officielle liste over standarder. Kommissionen opfordres til at samarbejde med medlemsstaterne i forhold til at identificere en strategi for egnede frekvensbånd til mobil-tv samtidig med, at der tages højde for medlemsstaternes ret til at forfølge nationale interesser på området. Medlemsstaterne opfordres til at fremme udnyttelsen af mobil-tv, herunder sikre maksimal interoperabilitet, samt, såfremt det er nødvendigt, opfordres medlemsstaterne til at fremme en fælles familie af standarder. Herudover opfordres medlemsstaterne til at stille passende frekvensspektrum til rådighed for mobil-tv samtidig med, at der tages højde for tilgængeligheden af spektrum og markedsefterspørgslen.

IT- og Telestyrelsen  
Side 10

## 6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om meddelelsen.

## 7. Gældende dansk ret og konsekvenser herfor

Den gældende danske lovgivning omfatter:

- Lov om radiofrekvenser, jfr. lovbekendtgørelse nr. 680 af 23. juni 2004.
- Lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 664 af 10/07/2003.
- Lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jfr. lovbekendtgørelse nr. 338 af 11/04/2007.

Det fremgår af lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v., at IT- og Telestyrelsen blandt andet skal fastsætte regler om anvendelse af bestemte standarder ved tv-transmission og -fordeling i det omfang, når sådanne standarder er gjort obligatoriske af Kommissionen. Dette vil i praksis sige, at IT- og Telestyrelsen i bekendtgørelse om digitale radio- og tv-tjenester m.v. skal tilføje, at det er et krav, at den af Kommissionen fastsatte obligatoriske standard anvendes ved tv-transmission og -fordeling.

Da der kun er tale om en ikke-obligatorisk standard, vil Danmark, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet) alene være forpligtet til at fremme anvendelse af den af Kommissionen udpegede standard i forbindelse med mobil-tv-tjenester.

## 8. Meddelelsens konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Meddelelsen medfører ikke i sig selv væsentlige statsfinansielle, administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Det vurderes endvidere, at der ikke er udsigt til, at meddelelsen vil blive fulgt op af konkrete retsakter/målsætninger/rådskonklusioner eller andet, der vil have væsentlige udgiftskonsekvenser.

Meddelelsen har ikke i sig selv administrative konsekvenser for det offentlige eller for erhvervslivet.

Meddelelsen har ingen konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

## 9. Høring

Meddelelsen har været sendt i høring i EU-specialudvalget for it og telekommunikation, og følgende svar er modtaget:

IT- og Telestyrelsen  
Side 11

**ITEK/DI** har bemærket, at frekvenserne i UHF-båndet (470-862 MHz) anses for at være de bedst egnede til mobile multimedietjenester på grund af deres tekniske egenskaber. De rummer også fordele i kraft af kompatibiliteten mellem DVB-H og DVB-T og kan sikre landsdækkende mobil-tv. ITEK/DI kan derfor tilslutte sig, at man på europæisk niveau undersøger muligheden for at øremærke et delbånd til mobil-tv i forbindelse med frigørelsen af frekvenser, hvilket kan ske, når afviklingen af analogt TV sker i UHF-båndet.

ITEK/DI er betænkelig ved, at man i Kommissionen arbejder på at sikre, at der (såfremt der ikke er frekvenser nok) stilles en vis mængde harmoniserede frekvenser til rådighed, så mobil-tv-tjenesterne kan komme i gang i L-båndet. L-båndet (1452-1492 MHz), der i dag bruges i visse medlemsstater til digital radio baseret på DAB, er ikke velegnet til landsdækkende mobil-tv i det omfang, som markedet efterspørger. ITEK/DI anser denne løsning for teknisk og kommercielt uhensigtsmæssig - også set i lyset af, at det vil blive en anden standard end DVB-H, nemlig TDMB. Det vil medføre, at man ikke kan få den nødvendige volumen i antallet af terminaler. Samtidig er der en række andre årsager til, at markedsdeltagerne generelt har valgt DVB-H i Europa, og dermed ikke L-båndet. DVB-H er fuldt bagudkompatibel med DVB-T. Dette er særlig vigtigt set på baggrund af overgangen til digital-tv, da DVB-T bruges som standard for jordbaseret digital transmission overalt i Europa. ITEK bakker op om, at man fremmer en køreplan for at tilføje DVB-H til den liste over standarder, der offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende, og undlader at benytte L-båndet.

ITEK/DI støtter, at der udarbejdes en fælles køreplan for introduktion af DVB-H og sikres de nødvendige frekvenser og frekvenskoordinering imellem landene for at undgå, at Europa taber sit konkurrenceforspring på mobiltjenesteområdet og går glip af en væsentlig chance for vækst og innovation. Nøglen til en vellykket udbredelse af disse innovative tjenester i EU ligger således i at skabe gunstige markedsvilkår og rammer, der sætter operatører og forbrugere i stand til at høste udbytte af det indre marked og opnå de nødvendige stordriftsfordele.

ITEK/DI støtter, at man sikrer interoperabilitet på EU-niveau. Tidligere erfaringer, særlig på området interaktivt tv, har vist, at en fælles standard ikke i sig selv er tilstrækkelig til at sikre interoperabilitet, især ikke på niveauer ud over den fysiske transport af signalet. Derfor bør Kommissionen tilskynde interesseparterne til at samarbejde om det fælles mål at give forbrugerne størst mulig adgang til tjenesterne, navnlig gennem brug af åbne standarder.

**Telia Danmark** støtter generelt EU-Kommissionens sigte med meddelelsen om at fremme udbredelsen af mobil-tv tjenester i Europa. Man anser fælleseuropæiske tekniske standarder og interoperabilitet for at være afgørende positive faktorer i denne sammenhæng. Dette gælder ikke mindst den tværnationale funktionsdygtighed af denne tjeneste samt et konkurrencedygtigt prisleje for mobile terminaler - et leje, som historisk set har fulgt i sporet på et begrænset antal tekniske og frekvensmæssige valgmuligheder for terminalproducenterne.

Det henstilles derfor, at man fra dansk side ikke blot tager EU Kommissionens meddelelse til efterretning, men aktivt følger Kommissionens præference for teknisk standard og frekvensbånd (UHF). Det betyder at afstå fra den reguleringsmæssige hindring, som den påtænkte danske anvendelse af det højereliggende L-bånd er udtryk for. Set fra en kommerciel synsvinkel vil dansk enegang på dette område være uforståelig.

IT- og Telestyrelsen  
Side 12

**TDC** har meddelt, at man overordnet set deler Kommissionens betragtninger om mobil-tv og herunder ikke mindst behovet for en fælles europæisk teknisk standard. TDC er derfor bekymret over, hvis Danmark vil forfølge en strategi, der satser på såvel DVB-H som DMB.

Den forretningsmæssige usikkerhed, der ligger i at fremme såvel DVB-H som DMB, kan efter TDC's vurdering virke hæmmende på mobiloperatørernes investeringslyst. I Kommissionens meddelelse fremhæves det således også, at et ordentligt udbud af tjenester og udstyr er centralt for at få opbygget en kritisk masse, der kan gøre mobil-tv rentabelt. Uden massive investeringer fra bl.a. mobiloperatørerne ses dette svært realiserbart.

Med hensyn til udnyttelse af det såkaldte L-bånd til mobil-tv som DMB, bemærker Kommissionen, at det kan ske som en fall back-strategi på markeder, hvor der ikke er andre frekvensressourcer til rådighed. I Danmark synes der ikke at være problemer med relevante frekvensressourcer.

TDC anbefaler på den baggrund, at Danmark entydigt støtter en fælles europæisk teknisk standard, og at denne standard bør være DVB-H.

## **10. Regeringens foreløbige generelle holdning**

Regeringen støtter generelt Kommissionens hensigt om at fremme tilgangen til og optaget af mobil-tv i Europa.

Regeringen anerkender, at det principielt kan have visse fordele - hvis der skal sikres et hurtigt optag af mobil-tv i Europa - at der vælges én standard på området. Blandt andet kan dette forhindre en fragmentering af markedet og sikre en ensartethed på tværs af Europa.

Regeringen er imidlertid også opmærksom på, at accept af alternative standarder, der kan benytte alternative frekvensbånd, vil kunne øge de frekvensmæssige muligheder for at imødekomme branchens ønsker om distribution af mobil-tv og dermed i sidste ende bidrage til et bredt og varieret udbud af mobil-tv til gavn for den danske befolkning. I den forbindelse bemærkes, at der på markedet allerede findes udstyr beregnet for modtagelse af mobil-tv med flere forskellige standarder (særligt DVB-H og T-DMB).

Regeringen støtter på den baggrund Kommissionens overvejelser om, at L-båndet vil kunne benyttes til mobil-tv. L-båndet er et separat frekvensbånd, der ligger uden for de otte MUX i DTT-frekvensbåndet.

I Danmark er det i juni 2007 blevet besluttet, at L-båndet anvendes til mobil-tv og lignende formål, der er forenelige med DAB og i overensstemmelse med internationale frekvensaftaler. L-båndet vil for nuværende af tekniske grunde ikke kunne anvendes til DVB-H.

For at sikre den bedst mulige overgang fra analog til digital tv i Danmark, er der allerede igangsat en politisk proces om fordeling og anvendelse af de landsdækkende DTT-sendenet, som blev resultatet af de internationale frekvensforhandlinger (RRC-06) i 2006.

I Danmark er der truffet politisk beslutning om fra udgangen af oktober 2009, hvor udsendelse af analogt tv ophører i Danmark, at afsætte fem landsdækkende sendenet til tv-formål. Endvidere afsættes der yderligere et landsdækkende sendenet til tv-formål fra november 2010.

Regeringen har i forbindelse med det kommende udbud af digitalt tv i Danmark gjort mobil-tv ved DVB-H standarden til et skønhedskriterium ved Radio- og tv-nævnets valg af gatekeeper.

Ved at give mulighed for at anvende både DVB-H og T-DMB følger Danmark den tilgang, som er taget i en række andre europæiske lande, herunder blandt andet Storbritannien, Tyskland og Italien, hvor både DVB-H og T-DMB er i spil. Ved at give mulighed for begge standarder sikres det samtidig, at det er markedet, der i sidste ende afgør valget. Dette er i overensstemmelse med princippet om størst mulig teknologineutralitet i reguleringen.

I Danmark er der herudover afsat to landsdækkende sendenet i en såkaldt innovationsreserve, hvor der endnu mangler at blive taget beslutning om anvendelse. Innovationsreserven består af et landsdækkende sendenet i UHF båndet og et landsdækkende sendenet i VHF båndet.

Det er regeringens holdning, at der bør være råderum for medlemsstaterne til selv at afgøre, hvilke standarder der bør finde anvendelse i de enkelte medlemsstater.

Regeringen støtter Kommissionens opfordring til medlemsstaterne om at identificere og fjerne eventuelle regulatoriske barrierer for mobil-tv udbredelse, samt Kommissionens forslag om at fremme kontakten mellem medlemsstaterne med henblik på at udveksle information og identificere best practice på området for mobil-tv.

## **11. Generelle forventninger til andre landes holdninger**

Udkastet til rådskonklusioner på baggrund af Kommissionens meddelelse er behandlet i Rådets arbejdsgruppe for telekommunikation og informationssamfundet. Efter drøftelserne i arbejdsgruppen er der generelt enighed om det udkast, der nu foreligger.

## **12 Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg**

Meddelelsen er tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg ved grundnotat af 21. september 2007.

**Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophævelse af Rådets direktiv 87/372/EØF om de frekvensbånd, der skal stilles til rådighed for samordnet indførelse af offentlig fælleseuropæisk digital celleopbygget landmobilradiokommunikation i Fællesskabet - KOM (2007) 367**

*Generel indstilling*

*Revideret genoptryk af grundnotat af 28. august 2007. Ændringer er markeret i marginen.*

**IT- og Telestyrelsen**

**Side 15**

## **1. Resumé**

*Med forslaget ophæves det såkaldte GSM-direktiv<sup>14</sup> for at give mulighed for at anvende GSM-systemets frekvensbånd til systemer, der kan levere elektroniske kommunikationstjenester, som ikke er begrænset til GSM.*

*En vedtagelse af forslaget vil muliggøre et større udvalg af tjenester og teknologier, der gør brug af de frekvensbånd, som hidtil har været omfattet af GSM-direktivet. I første omgang vil en vedtagelse af forslaget betyde, at de omhandlede frekvensbånd også kan anvendes til andre fælleseuropæiske systemer som f.eks. UMTS<sup>15</sup>-systemet, der rummer flere muligheder end GSM-systemet. En vedtagelse af forslaget vil endvidere medføre, at de eksisterende GSM-tjenester fortsat vil kunne eksistere.*

*Der vil blive behov for nye harmoniserede tekniske betingelser for de pågældende frekvensbånd. Betingelserne skal fastsættes ved en ny kommissionsbeslutning.*

## **2. Baggrund**

Kommissionen har ved KOM (2007) 367 af 25. juli 2007 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophævelse af Rådets direktiv 87/372/EØF om de frekvensbånd, der skal stilles til rådighed for samordnet indførelse af offentlig fælleseuropæisk digital celleopbygget landmobilradiokommunikation i Fællesskabet.

Forslaget er fremsendt til Rådet i dansk sprogversion den 31. juli 2007.

---

<sup>14</sup> Rådets direktiv 87/372/EØF af 25. juni 1997 om de frekvensbånd, der skal stilles til rådighed for samordnet indførelse af offentlig fælleseuropæisk digital celleopbygget landmobilradiokommunikation i Fællesskabet

<sup>15</sup> Universal Mobile Telecommunications System. Systemet er 3. generation af det europæiske landmobile system, hvor GSM er 2. generation.



Forslaget forventes tidligst vedtaget på rådsmødet (transport, telekommunikation og energi) den 29. og 30. november 2007.

### **3. Hjemmelsgrundlag**

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 95 (1) og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

### **4. Nærhedsprincippet**

Kommissionen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet GSM-direktivet alene kan ophæves ved et nyt direktiv. Hermed ophæves begrænsningen af de berørte frekvensbånd til brug for GSM, og der åbnes op for øvrige systemer, der kan levere elektroniske kommunikationstjenester.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering.

**IT- og Telestyrelsen**  
**Side 16**

### **5. Formål og indhold**

Formålet med forslaget er at ophæve GSM-direktivet, efter hvilken medlemsstaterne skal lade alle frekvensbåndene 890 til 915 MHz og 935 til 960 MHz være forbeholdt GSM. Denne begrænsning forhindrer, at de kan anvendes til andre europæisk dækkende systemer end GSM, som kan levere avancerede, indbyrdes kompatible stemme-, data- og multimedietjenester med stor båndbredde, f.eks. 3G-systemer.

Eftersom 900 MHz-båndet (som traditionelt kun er blevet benyttet af 2G-teknologi), der er omfattet af GSM-direktivet, har nogle udbredelses-karakteristika, som gør det billigere at dække store områder, er det bedre egnet end højere frekvensbånd til at dække (store) tyndt befolkede områder og landdistrikter.

Ophævelse af GSM-direktivet vil fjerne den nuværende begrænsning i brugen af frekvensbåndet til alene GSM. Der skal herefter i betragtning af GSM-tjenesternes store betydning for EU's politik for elektronisk kommunikation vedtages passende tekniske harmoniseringsforanstaltninger for at opretholde frekvensbåndets eksisterende harmoniseringsstatus og sikre beskyttelse af de GSM-tjenester, som i dag benytter frekvenserne. Kommissionen har fremsat forslag til tekniske harmoniseringsforanstaltninger i form af en kommissionsbeslutning. Beslutningen har efterfølgende været til skriftlig afstemning i frekvensudvalget i perioden 7. – 22. maj 2007. Frekvensudvalget godkendte forslaget i overensstemmelse med den fastlagte holdning. Kommissionen vil endeligt vedtage beslutningen om de tekniske harmoniseringsforanstaltninger, når direktivet, som beskrevet i dette notat, er vedtaget.

For at opnå størst mulig fleksibilitet omkring anvendelsen af frekvensbåndene vil medlemsstaterne herefter frit kunne stille disse bånd til rådighed for andre systemer på nationalt plan parallelt med GSM og andre anerkendte jordbaserede systemer, der kan tilbyde fælleseuropæiske elektroniske kommunikationstjenester.

En betingelse herfor vil være, at de pågældende systemer kan fungere side om side med sådanne fælles europæiske systemer.

Den øgede adgang til frekvenserne vurderes at ville medvirke til at opfylde målsætningerne for Lissabon-strategien og i2010-initiativet ”Et europæisk informationsfund som middel til vækst og beskæftigelse”<sup>16</sup>.

## **6. Europa-Parlamentets holdning**

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om forslaget.

## **7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor**

Den gældende danske lovgivning på frekvensområdet er fastsat i lov om radiofrekvenser, jf. lovbekendtgørelse nr. 680 af 23. juni 2004, samt i lov om auktion over tilladelser til 3. generations mobilnet, jf. lov nr. 1266 af 20. december 2000.

Ophævelse af GSM-direktivet vil ikke medføre et behov for at ændre lov om radiofrekvenser eller lov om 3. generations mobilnet. Der vil være behov for at ændre den danske frekvensplan, jf. bekendtgørelse nr. 10061 af 7. november 2006 om fastlæggelse af rammerne for anvendelse og indbyrdes prioritering af de samlede radiofrekvensressourcer (frekvensplan), der er en bekendtgørelse, der udstedes af IT- og Telestyrelsen.

IT- og Telestyrelsen  
Side 17

## **8. Konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet**

Forslaget har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget.

Forslaget har ikke i sig selv administrative konsekvenser for det offentlige eller erhvervslivet.

En vedtagelse af forslaget vil bidrage til sektorens økonomiske udvikling ved at lette udbredelsen af avancerede mobilkommunikationstjenester. Det vil give 2G-udbydere nye indtægtsmuligheder og øge efterspørgslen efter materiel.

Forslaget kan medføre en positiv indvirkning på miljøet, fordi der med anvendelsen af lavere frekvenser bliver brug for færre basisstationer. Den nødvendige fortsatte beskyttelse mod elektromagnetisk eksponering berøres ikke af de foreslåede foranstaltninger.

## **9 Høring**

Forslaget har været sendt i høring i EU-specialudvalget for it og telekommunikation, og følgende svar er modtaget:

---

<sup>16</sup> Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget (2005) 229 endelig.

3 har meddelt, at deres holdning til sagen afspejles i et brev udarbejdet af den internationale 3-gruppe (Hutchison 3) i Bruxelles. Her har Hutchison 3 anført selskabets bemærkninger til forslaget til den nye kommissionsbeslutning om harmonisering af 900 og 1800 MHz frekvensbåndene, som skal erstatte det direktiv, som er omhandlet i dette notat.

I dette brev finder Hutchison 3, at forslaget i dets nuværende form indeholder konkurrenceforvridende elementer, hvorved nuværende indehavere af 2G-tilladelser vil have en urimelig fordel over for selskaber, der alene har 3G-tilladelser. Ifølge Hutchison 3 vil dette især vise sig i tyndt befolkede områder, hvor indehavere af 2G-tilladelser vil få en uretmæssig fordel, da 3G-dækning gennem UMTS-teknologien er meget dyrere end gennem GSM.

Hutchison 3 ser det således som både en art uretmæssig statsstøtte til indehavere af 2G-tilladelser og som politisk utroværdigt, jf. udmeldinger i forbindelse med de tidligere UMTS-auktioner. Derfor bør Kommissionens forslag ifølge Hutchison 3 kun gennemføres med en medfølgende forpligtelse for de nationale reguleringsmyndigheder om at granske den eksisterende tildeling af 2G-tilladelser med henblik på, at adgang til markedet for 3G-telefoni (som vil blive påvirket som følge af nærværende forslag) sker på et fair og ikke-diskriminerende grundlag.

IT- og Telestyrelsen  
Side 18

**Sonofon** er positivt indstillet over for Kommissionens forslag om ophævelse af GSM-direktivet og bifalder dermed, at regeringen støtter ophævelsen af direktivet.

Sonofon finder, at muligheden for at bruge 3G eller andre tilsvarende teknologier i 900 MHz båndet vil fremme udbredelsen af trådløst bredbånd – ikke mindst i de mindre befolkede områder af landet.

En ophævelse af direktivet vil ifølge Sonofon dermed skabe grundlag for, at 900 MHz frekvensbåndet kan anvendes til bl.a. 3G og andre nye innovative digitale mobilteknologier og tjenester til gavn for udbredelsen af bredbånd.

Forslaget skal efter Sonofons mening ses i sammenhæng med Kommissionens forslag om tekniske harmoniseringsforanstaltninger for 900 og 1800 MHz båndet, som blev fremsat i februar 2007, og som blev tiltrådt af den danske regering. Kommissionsbeslutningen lægger op til en harmonisering af 900 og 1800 MHz frekvensbåndene til brug for alternative landbaserede paneuropæiske tjenester herunder f.eks. IMT-2000/UMTS teknologier.

Samlet set hilser Sonofon det velkomment, at GSM-direktivets begrænsninger i anvendelsen af 900 MHz frekvensbåndet erstattes af en fleksibel tilgang til anvendelse af GSM 900 og 1800 MHz frekvensressourcerne i tråd med overvejelserne om markedsbaseret teknologioptag.

Sonofon opfordrer i den forbindelse til, at processen hen imod implementering af kommissionsbeslutningen iværksættes hurtigst mulig med henblik på at sikre, at det danske telekommunikationsmarked på et tidligt tidspunkt får gavn af de fordele, der er forbundet med en ændret anvendelse af GSM 900 og 1800 MHz frekvenserne.

**TDC** kan tilslutte sig rammenotatets oplæg til foreløbig dansk holdning.

TDC finder det tilfredsstillende, at det nye regelgrundlag kommer til at omfatte frekvenser i både 900 MHz og 1800 MHz båndet, og man kan tilslutte sig oplægget til at bruge 3G eller andre tilsvarende teknologier i 900 MHz båndet, idet det vil fremme udbredelsen af trådløse bredbånd – ikke mindst i tyndt befolkede områder af landet.

TDC opfordrer til, at regeringen i EU tilkendegiver, at implementeringen i Danmark af den kommende kommissionsbeslutning om mere fleksibel anvendelse af 900 MHz og 1800 MHz båndene iværksættes hurtigst muligt efter ophævelsen af det nugældende GSM-direktiv og vedtagelsen af kommissionsbeslutningen. Dette bør ifølge TDC fremføres, da man i Danmark satser på at holde sig i front i Europa med hensyn til fortsat innovation og udbygning af de offentlige trådløse elektroniske kommunikationsnet og -bredbåndstjenester.

**Telekommunikationsindustrien** har ingen bemærkninger til forslaget, men henviser til de enkelte operatørs individuelle svar.

**IT- og Telestyrelsen**  
**Side 19**

**Telia** noterer sig, at IT- og Telestyrelsen i 2007 i forbindelse med branchedrøftelser om den fremtidige frekvensadministration har tilkendegivet en forventet overgang til liberaliseret frekvenslovgivning gennemført efter offentlige høringer i løbet af 2008 med ikrafttræden januar 2009.

På den baggrund tilkendegiver Telia, at man hilser Kommissionens forslag velkomment, og man finder det tilfredsstillende, at det nye anvendelsesfleksible regelgrundlag kommer til at omfatte frekvenser i såvel 1 900 MHz som 1800 MHz båndene.

Telia støtter den danske regerings vurdering af, at muligheden for at bruge 3G eller andre tilsvarende teknologier i 900 MHz båndet vil fremme udbredelsen af trådløse bredbåndstjenester – ikke mindst i tyndt befolkede områder af landet.

Telia mener endvidere, at implementeringen i Danmark af den kommende kommissionsbeslutning om mere fleksibel anvendelse af både 900 MHz og 1800 MHz båndene bør følge den af ITST forventede tidsramme for en liberaliseret frekvenslovgivning.

## 10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er vurderingen, at ønsket om at kunne bruge GSM frekvenserne til et bredere formål, herunder af andre teknologier end GSM, generelt falder godt i tråd med ønsket om øget teknologineutralitet. Fra dansk side har vi støttet bestræbelser om i højere grad at gøre frekvensallokeringerne mere teknologineutrale i overensstemmelse med målsætningerne herom i frekvensloven.

At have adgang til specielt 900 MHz frekvenserne for andre teknologier end GSM, herunder ikke mindst UMTS, er særligt attraktivt, idet tekniske forhold gør det lettere at skabe radiodækning på disse frekvenser. Dette indebærer, at det bliver mindre omkostningstungt at dække tyndt befolkede områder med f.eks. 3G-tjenester.

Regeringen har vurderet, at forslaget om ophævelse af GSM-direktivet bør støttes fra dansk side blandt andet ud fra følgende betragtninger:

- at muligheden for at bruge 3G eller andre tilsvarende teknologier i 900 MHz båndet vil fremme udbredelsen af trådløst bredbånd,
- at det vil medvirke til, at Danmark kan komme på forkant med den teknologiske udvikling, og
- at det er i tråd med den danske målsætning om teknologineutralitet.

IT- og Telestyrelsen  
Side 20

Opmærksomheden henledes på, at forslaget til kommissionsbeslutning, som Kommissionen forventes at vedtage straks efter, at GSM-direktivet er ophævet, indeholder krav om, at en lempelse af teknologikravet i eksisterende 2G tilladelser skal ske på en proportionel, ikke-diskriminerende og objektiv måde, således at der ikke sker en skævvridning af konkurrencen. Der skal således foretages en nærmere undersøgelse af, hvorledes den kommende kommissionsbeslutning om harmoniserede tekniske betingelser for de berørte frekvensbånd kan implementeres i Danmark, uden at der sker en skævvridning af konkurrencen.

## 11. Foreløbige forventninger til andre landes holdninger

Kommissionens forslag er behandlet i Rådets arbejdsgruppe for telekommunikation og informationssamfundet, hvor der var generel opbakning til forslaget.

## 12. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg ved grundnotat af 28. august 2007.

**Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om udvælgelse af og udstedelse af tilladelser til systemer, som leverer mobile satellittjenester (mobile satellite services, MSS)**

-KOM (2007) 480

*Fremskridtsrapport*

*Revideret genoptryk af grundnotat af 21. september 2007. Ændringer er markeret i marginen.*

## **1. Resumé**

*Forslaget fastlægger fællesskabsprocedurer for fælles udvælgelse på EU-plan af operatører af satellitbaserede mobiltelefonitjenester samt bestemmelserne for de nationale myndigheders samordnede udstedelse af tilladelser (rettigheder til at anvende frekvensressourcer) til de udvalgte operatører til at anvende radiofrekvenser til sådanne systemer i Fællesskabet.*

*Tilladelser til udvalgte operatører udstedes på nationalt plan på baggrund af et fast mindstesæt af betingelser, som fremgår af beslutningsforslaget, og som vurderes af Kommissionen.*

*Den af Kommissionen foreslåede udvælgelsesprocedure vil indebære begrænsninger i de enkelte medlemsstaters kompetencer til udpegning af tilladelsesindehaver. Beslutningen forpligter medlemsstaterne til at anvende frekvenser til operatører, der er udpeget på europæisk plan efter en fælles europæisk procedure og dermed ikke efter de sædvanlige nationale procedurer.*

## **2. Baggrund**

Kommissionen har ved KOM (2007) 480 af 23. august 2007 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om udvælgelse og udstedelse af tilladelser til systemer, som leverer mobile satellittjenester (mobile satellite services, MSS).

Forslaget er fremsendt til Rådet i dansk sprogversion den 24. august 2007.

Forslaget forventes tidligst vedtaget på møde i Rådet (transport, telekommunikation og energi) den 29. – 30. november 2007.

På baggrund af den teknologiske og markedsmæssige udvikling vedtog Kommissionen den 14. februar 2007 beslutning 2007/98/EF om samordnet anvendelse af frekvensressourcer i 2 GHz frekvensbåndet (1980-2010 MHz og 2170-2200 MHz) med sigte på indførelse af systemer, som leverer mobile satellittjenester (MSS) for at sikre frekvenser til sådanne systemer på et harmoniseret grundlag i alle medlemsstater. Beslutningen dækker imidlertid ikke procedurer for udvælgelse og udstedelse af tilladelser til operatører.

Et forslag til sådanne overordnede rammer for udvælgelse og udstedelse af tilladelser til mobile satellittjenester blev sendt i offentlig høring i perioden 30. marts – 30. maj 2007 og fremsendt til alle interesserede parter.

Høringen viste, at der var bred tilslutning fra interesserede parter, medlemsstater og potentielle ansøgere til at samordne udvælgelse og udstedelse af tilladelser til operatører af paneuropæisk mobilsatellitkommunikation på EU-plan. Mange respondenter støttede også de udvælgelsesmetoder og –kriterier, som Kommissionen havde foreslået. Der var forskellige holdninger til enkelte detailkrav i udvælgelsesmetoderne og –kriterierne, som ofte kunne forklares ud fra respondenternes specifikke interesser. Disse detaljspørgsmål forventes løst i forbindelse med forslaget's behandling i COCOM<sup>17</sup>, hvor Danmark deltager i forhandlingerne. Mens nogle interesser krævede større fleksibilitet på nationalt plan, især vedrørende tidsrammerne for de nationale tilladelser, anmodede andre respondenter om en tættere samordning af de nationale tilladelsesprocedurer.

Der blev fra dansk side afgivet et høringssvar, som generelt udtrykte støtte til hovedelementerne i den foreslåede procedure. Det er således vurderingen, at beslutningen vil give sikkerhed i forhold til det juridiske grundlag for de involverede parter i forbindelse med udvælgelse af ansøgere og udstedelse af tilladelser til de pågældende systemer. Endelig blev der i høringssvaret udtrykt støtte til den harmoniserede tilgang til udvælgelse og udstedelse af tilladelser til systemer, der tilbyder MSS.

IT- og Telestyrelsen  
Side 22

Som opfølgning på udpegningen af frekvenserne til brug for MSS-formål indføres der med dette forslag rammebestemmelser for en EU-baseret samordnet udvælgelses- og tilladelsesproces med det formål at sikre grundlaget for den faktiske anvendelse af de afsatte frekvensressourcer til MSS.

En tilsvarende national tilladelsesudstedelse ville tage udgangspunkt i ”først-til-mølle-princippet”. I visse tilfælde er efterspørgslen dog større end udbudet, og i sådanne tilfælde indstiller ITST til videnskabsministeren, at der gennemføres offentligt udbud eller afholdes auktion grundet frekvensknaphed. Reglerne om udbud og auktion findes i lov om radiofrekvenser, jf. bekendtgørelse af lov nr. 680 af 23. juni 2004 om radiofrekvenser, §§ 7 og 8.

### **3. Hjemmelsgrundlag**

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 95 (1) og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

### **4. Nærhedsprincippet**

Kommissionens vurdering er, at beslutningsforslaget kan sikre muligheden for en paneuropæisk dækning på MSS området, som ikke vil kunne varetages ved individuelle tilladelsesudstedelser i medlemsstaterne, idet:

---

<sup>17</sup> ”Kommunikationsudvalget”, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet)

- Satellitkommunikation overskrider nationale grænser og forvaltes derfor bedre gennem fællesskabsforanstaltninger end i ren national lovgivning. Den internationale Telekommunikationsunions (ITU's) regulativer omfatter procedurer for samordning af satellitradiofrekvenser som et værktøj til at styre skadelig interferens, men dækker ikke udvælgelse eller tilladelser. Det er sandsynligt, at medlemsstaterne uden europæisk samordning ville vælge forskellige operatører af mobile satellitsystemer, hvilket ville kunne resultere i komplekse interferenssituationer, hvor de forskellige satellitsystemer ville forstyrre hinanden.
- Udvalgelse af og tildeling af rettigheder til de samme frekvenser til forskellige satellitoperatører i forskellige medlemsstater ville hindre satellitterne i at udnytte deres naturlige dækningsområde, som i sagens natur omfatter flere lande, og dermed ophæve fordele ved mobile satellitsystemer med paneuropæisk dækning.
- Hvis der udvælges de samme operatører for hele EU, og de samme frekvenser tildeles disse operatører i medlemsstaterne, kan de udvalgte operatører levere mobile satellittjenester på paneuropæisk plan og således udnytte alle fordele ved satellitkommunikation.

Regeringen er enig heri.

## 5. Formål og indhold

Med beslutningsforslaget indføres retlige rammer for udvælgelse af og udstedelse af tilladelser til operatører af mobile satellitkommunikationstjenester. Forslaget skaber en mekanisme til at samordne udvælgelsen og fastlæggelsen af bestemte betingelser for tildeling af rettigheder til at anvende frekvenser i 2GHz frekvensbåndet til mobil satellitkommunikation.

Den af Kommissionen foreslåede udvælgelsesprocedure vil indebære begrænsninger i de enkelte medlemsstaters kompetencer til udpegning af tilladelsesindehavere. Beslutningen forpligter således medlemsstaterne til at tildele frekvenser til operatører, der er udpeget på europæisk plan efter en fælles europæisk procedure og dermed ikke efter de sædvanlige nationale procedurer. Det gøres således obligatorisk for medlemsstaterne at udstede tilladelser til de selskaber, der har vundet udbudet på EU-niveau. Udkastet til beslutning er således alene rettet mod medlemsstaterne.

Operatørerne udvælges ifølge beslutningsforslaget gennem en sammenlignende udvælgelsesprocedure, som tilrettelægges af Kommissionen med bistand fra CO-COM, med mulighed for rådgivning fra eksterne eksperter.

Forslaget fastlægger hovedelementerne i proceduren og kriterierne.

Proceduren indledes med en formel vurdering af ansøgningernes "antagelighed". Det betyder, at der blandt andet stilles krav om, at ansøgerne skal være etableret i EU og have fastlagt en forretningsplan, der sandsynliggør, at de vil kunne varetage udbudet på et tilstrækkeligt kvalificeret niveau.



Herefter følger den første udvælgelsesprocedure, hvor ansøgerne skal godtgøre, at deres mobile satellitsystemer har gennemgået den påkrævede tekniske og kommercielle udvikling. Vurderingen foretages ud fra en defineret række milepæle, som skal mødes af ansøgerne undervejs i processen. Indholdet af milepæle fastlægges i et samarbejde mellem Kommissionen og COCOM.

Hvis den samlede efterspørgsel fra de ansøgere, der godkendes under første udvælgelsesfase, overstiger de tilgængelige frekvensressourcer, foretages i anden udvælgelsesfase en vurdering af de udbudte projekter ud fra supplerende kriterier som forbrugerfordele, effektiv frekvensanvendelse og dækningsgrad på europæisk plan.

Herefter udstedes tilladelser til de udvalgte ansøgere på nationalt plan.

De nærmere detaljer i udvælgelsesproceduren vedtages i et samarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaterne i COCOM.

Forslaget er i overensstemmelse med den fornyede Lissabon-strategi om at fremme vækst og beskæftigelse ved en øget konkurrenceevne, idet en effektiv udnyttelse af radiofrekvenserne er et vigtigt element i udviklingen af elektroniske datatjenester, hvilket bidrager til at fremme vækst, konkurrenceevne og beskæftigelsen i EU.

IT- og Telestyrelsen

Side 24

## **6. Europa- Parlamentets udtalelser**

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om udkastet til beslutning.

## **7. Gældende dansk ret og konsekvenser herfor**

Den gældende danske lovgivning på området er fastsat i lov om radiofrekvenser (frekvensloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 680 af 23. juni 2004, bekendtgørelse nr. 1140 af 7. november 2006 om anvendelse af radiofrekvenser uden tilladelse samt om amatørradioprøver og kaldesignaler m.v., bekendtgørelse nr. 1006 af 10. december 2002 om anvendelse af radiofrekvenser med tilladelse, bekendtgørelse nr. 10061 af 7. november 2006 om fastlæggelse af rammerne for anvendelse og indbyrdes prioritering af de samlede radiofrekvensressourcer (frekvensplan) samt i rammemandatet, jf. bekendtgørelse af 1128 af 18. november 2005 om det frekvenspolitiske rammemandat.

Hvis beslutningen vedtages, vil det være nødvendigt at ændre bekendtgørelse nr. 1140 af 7. november 2006 om anvendelse af radiofrekvenser uden tilladelse samt om amatørradioprøver og kaldesignaler m.v., bekendtgørelse nr. 1006 af 10. december 2002 om anvendelse af radiofrekvenser med tilladelse og bekendtgørelse nr. 10061 af 7. november 2006 om fastlæggelse af rammerne for anvendelse og indbyrdes prioritering af de samlede radiofrekvensressourcer (frekvensplan).

## **8. Forslagets konsekvenser for statsfinancerne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet**

Beslutningsforslaget vurderes umiddelbart at kunne medføre positive administrative konsekvenser for staten, idet de administrative procedurer på området forenkles. Da der imidlertid er tale om et område, der er begrænset til en enkelt tjeneste, vil konsekvenserne ikke være af væsentlig betydning.

Forslaget vurderes ikke at medføre nævneværdige administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Beslutningsforslaget har ingen direkte konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

## **9. Høring**

Forslaget har været sendt i høring i EU-specialudvalget for it og telekommunikation, hvilket ikke gav anledning til bemærkninger.

## **10. Regeringens foreløbige generelle holdning**

Ønsket om at skabe muligheder for at udbyde paneuropæiske mobile satellittjenester falder generelt godt i tråd med ønsket om at sikre alle adgang til forskellige kommunikationsformer.

Regeringen vurderer, at forslaget kan støttes.

## **11. Foreløbige forventninger til andre landes holdninger**

Forslaget til beslutning har været drøftet i rådets arbejdsgruppe for telekommunikation og informationssamfundet på flere møder. Generelt har der været støtte til forslaget, men der er fortsat en række udeståender, der vil skulle behandles i de kommende drøftelser.

De emner, der primært har været drøftet, har relateret sig til spørgsmål om geografisk dækning, pligt for medlemsstaterne til at udstede tilladelse til satellitanvendelse, komitologi samt fortsat sikring af national håndhævelse.

## **12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg**

Forslaget har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg ved grundnotat af 21. september 2007.

## **Inddragelse i informationssamfundet**

**a) Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det europæiske økonomiske og sociale udvalg og regionsudvalget om en god alderdom i informationssamfundet - et i2010-initiativ - handlingsplan vedrørende informations- og kommunikationsteknologi og aldring**  
– KOM (2007) 332 endelig

*Vedtagelse af rådskonklusioner*

**b) Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det europæiske økonomiske og sociale udvalg og regionsudvalget om det europæiske i2010 initiativ om inddragelse i informationssamfundet - "At være en del af informationssamfundet"**  
- KOM (2007) 694 endelig

*Præsentation*

IT- og Telestyrelsen  
Side 26

*Revideret genoptryk af supplerende grundnotat af 24. august 2007. Ændringer er markeret i marginen.*

### **1. Resumé**

*I sin meddelelse fremlægger Kommissionen en handlingsplan for god alderdom i informationssamfundet. Handlingsplanen har til formål dels at muliggøre en bedre livskvalitet for ældre, dels at skabe mere effektive offentlige ydelser til ældre og endelig at skabe et stærkt industrielt grundlag for IKT og aldring i Europa.*

*Europa står over for en demografisk ændring i takt med, at befolkningen bliver ældre. IKT kan derfor ifølge Kommissionen spille en betydningsfuld rolle, når de samfundsmæssige og økonomiske udfordringer ved Europas demografi skal tages op. Handlingsplanen peger på prioriterede områder og aktioner, hvor IKT kan bidrage til at tackle udfordringer og udnytte muligheder, der er forbundet med Europas befolknings aldring.*

*Kommissionen opfordrer alle interessenter i civilsamfundet, myndigheder og erhvervslivet til at gøre en fælles indsats for at nå målene vedrørende en god alderdom i informationssamfundet. Medlemsstaterne opfordres til aktivt at støtte og gennemføre aktionerne. Europa-Parlamentet opfordres til at bidrage til styrkelsen af ældres rettigheder og muligheder i informationssamfundet ved hjælp af lovgivningsrammer og EU-programmer og således sætte alle i stand til fuldt ud at deltage i Europas økonomi og samfundsliv.*

### **2. Baggrund**

I sin meddelelse om ”En god alderdom i informationssamfundet” fremlægger Kommissionen en handlingsplan for god alderdom i informationssamfundet.

Handlingsplanen lanceres som opfølgning på Kommissionens meddelelse ”i2010 – Et europæisk informationssamfund som middel til vækst og beskæftigelse” fra 2005<sup>18</sup> og har til formål dels at muliggøre en bedre livskvalitet for ældre, dels at skabe mere effektive offentlige ydelser til ældre og endelig at skabe et stærkt industrielt grundlag for IKT og aldring i Europa. Handlingsplanen er således også Kommissionens første reaktion på ministererklæringen om inddragelse i informationssamfundet fra Riga, 2006<sup>19</sup>.

Kommissionen arbejder med ældres brug af IKT inden for tre overordnede områder:

1. En god alderdom på arbejdspladsen (fastholdelse)
2. En god alderdom i samfundet (social og demokratisk deltagelse)
3. En god alderdom i hjemmet (”længst mulig i eget hjem”)

Handlingsplanen omfatter derfor ikke kun IKT-området, men i høj grad også social-, sundheds- og beskæftigelsesområdet.

IT- og Telestyrelsen  
Side 27

En væsentlig pointe i handlingsplanen er, at der skal tages udgangspunkt i brugerens behov (brugerdrevet innovation), men at det er Kommissionens vurdering, at europæiske virksomheder og offentlige myndigheder kun i ringe grad har fokus på ældres behov.

En anden pointe i handlingsplanen er, at IKT til en god alderdom har potentialet til at blive drivkraft bag jobskabelse og vækst i Europa.

Handlingsplanen ser på områder og aktioner inden for følgende overskrifter:

1. Overvindelse af hindringer og udnyttelse af mulighederne
2. Markedets synlighed og gennemsigtighed
3. Lovgivningsmæssige hindringer
4. Tekniske hindringer
5. Grundlæggende hindringer for adgang og mangel på tilfredsstillende løsninger
6. Andre hindringer

Kommissionen forventes endvidere at præsentere sin meddelelse om inddragelse i informationssamfundet.

### **3. Hjemmelsgrundlag**

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

### **4. Nærhedsprincippet**

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

### **5. Formål og indhold**

---

<sup>18</sup> KOM(2005) 229 endelig

<sup>19</sup> Ministerdeklaration af 11. juni 2006, Riga.

Meddelelsen slår fast, at informationssamfundet kan give ældre mulighed for at deltage fuldt ud i samfundslivet og økonomien, når og hvor de ønsker det, og at være aktive som selvstændige borgere, og det kan samtidig skabe fordele for virksomhederne, økonomien og samfundet som helhed.

Handlingsplanens struktur er baseret på fire områder:

a. Bevidstgørelse, konsensusøgning og fastlæggelse af fælles strategier

Ved en ministerdebat i 2. halvdel af 2007 vil der blive fremsat forslag til politikker, der skal fremme brugen af IKT til en aktiv alderdom på arbejdspladsen. Kommissionen vil ligeledes oprette en internetportal for IKT og aldring i 2008.

b. Tilvejebringelse af de rette betingelser

Kommissionen vil arbejde på en henstilling til medlemsstaterne vedrørende beskyttelse af privatlivets fred og fremme investeringer i yderligere RFID-forskning (radiofrekvensidentifikation), som Kommissionen vurderer rummer stort potentiale for IKT til ældre. Medlemsstaterne opfordres til at styrke gennemførelsen af nuværende krav vedrørende it-tilgængelighed, som også har betydning for ældres brug af internettet. Kommissionen vil endvidere i 2007 udarbejde en henstilling om interoperabilitet inden for e-sundhed. Endelig opfordres medlemsstaterne til at fremme almindelig bredbåndsadgang til IKT-tjenester til ældre og øge deres digitale kvalifikationer.

**IT- og Telestyrelsen**  
**Side 28**

c. Fremskyndelse af udbredelsen af og investeringer i godkendte løsninger

Kommissionen vil iværksætte en række pilotprojekter inden for programmet for konkurrenceevne og innovation. Kommissionen vil endvidere fremme benchmarking, sammenhæng med strukturfondene og muligheder for innovation inden for offentlige indkøb. Der vil blive oprettet en europæisk mærkningsordning for "intelligente hjem", og medlemsstaterne bør senest i 2008 have godkendt et websted vedrørende emnet. Endelig opfordres relevante interessenter til at udvikle uddannelsesprogrammer om IKT.

d. Koordinering af indsatsen inden for forberedelse på fremtiden gennem forskning og innovation

Kommissionen har allerede øget indsatsen inden for forskning i IKT til en god alderdom under det 7. rammeprogram. Derudover foreslår Kommissionen under traktatens artikel 169 Parlamentet og Rådet til at støtte et nyt forskningsinitiativ med titlen "En god alderdom i informationssamfundet".

Udkastet til rådskonklusioner understreger den betydning, IKT kan spille i forhold til at understøtte livskvalitet på alle niveauer også for de ældre befolkningsgrupper. Samtidig peges på, at der kan være samfundsmæssige gevinster ved øget brug af IKT, og at der kan være grundlag for udvikling af nye forretningsområ-

der. Det understreges, at det er nødvendigt med en horisontal politisk tilgang for at udnytte disse muligheder. Medlemslandene inviteres til bl.a. at udvikle nationale planer og til at inddrage alle relevante interessenter. Kommissionen inviteres til at understøtte medlemslandenes initiativer, undersøge eventuelle juridiske barrierer og til fokusering på standardisering. Generelt peges også på betydningen af forskningsindsats inden for området.

## **6. Europa-Parlamentets udtalelser**

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig.

## **7. Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor**

Meddelelsen har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

## **8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet**

Meddelelsen skønnes ikke i sig selv at have statsfinansielle konsekvenser.

Meddelelsen skønnes ikke at have konsekvenser for miljøet.

Afhængigt af hvorledes det offentlige og erhvervslivet vælger at gennemføre Kommissionens opfordringer, vil det kunne medføre begrænsede udgifter for staten eksempelvis i forbindelse med tilrettelæggelse og koordination af forsknings- og innovationsstøtte eller konkrete projekter. Det er for tidligt at estimere omfanget heraf.

## **9. Høring**

Meddelelsen om "En god alderdom i informationssamfundet" har været sendt i høring i EU-specialudvalget for it og telekommunikation, hvilket ikke gav anledning til bemærkninger.

## **10. Regeringens foreløbige generelle holdning**

Kommissionens meddelelse om "En god alderdom i informationssamfundet" vurderes at være i tråd med regeringens prioriteringer på sundhedsområdet, IKT-området og det sociale område og i overensstemmelse med planlagte eller allerede iværksatte tiltag. Regeringens holdning er, at alle borgere skal have gavn af videnssamfundets potentiale. Regeringen er endvidere enig i, at IKT kan medvirke til at fremme kvaliteten i offentlige ydelser, herunder til ældre.

Regeringen imødeser resultatet af Kommissionens handlingsplan for en god alderdom i informationssamfundet.

Regeringen forventer at kunne tage Kommissionens præsentation af meddelelsen om inddragelse i informationssamfundet til efterretning.

## **11. Foreløbige forventninger til andre landes holdninger**

Udkastet til rådskonklusioner på baggrund af Kommissionens meddelelse om ”En god alderdom i informationssamfundet” er behandlet i Rådets arbejdsgruppe for telekommunikation og informationssamfundet. Efter drøftelserne i arbejdsgruppen er der generelt enighed om det udkast, der nu foreligger.

## **12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg**

Sagen om Kommissionens meddelelse om ”En god alderdom i informationssamfundet” har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg ved supplerende grundnotat af 24. august 2007.